

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **26 Mart 2026**

Sayı: **17937**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

42552

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

İsrail-İran savaşı ve bölgesel gerilimin artması; enerji, petrokimya ve lojistik kanalları üzerinden tarımsal üretimin en temel girdilerinden biri olan gübre arzı ve maliyetleri üzerinde ciddi riskler doğurmaktadır.

Gübre üretiminin doğalgaz ve petrokimya sektörüne doğrudan bağlı olması nedeniyle, bu alanlarda yaşanan fiyat artışları ve arz daralmaları tarımsal üretim maliyetlerini artırmakta; bu artışlar ise üretim kararlarını ve nihai gıda fiyatlarını doğrudan etkilemektedir.

Türkiye’de son dönemde özellikle Ramazan ve Bayram sürecinde temel gıda ürünlerinde gözlenen fiyat artışları, bu maliyet baskısının tüketiciye yansımaya başladığını göstermektedir.

Öte yandan, çoğunluk hissesi Tarım Kredi Kooperatifleri’ne ait olan GÜBRETAS’ın İran’daki Razi Petrokimya tesisine ortaklığı, Türkiye’nin gübre tedariki açısından stratejik bir önem taşımakta olup, mevcut jeopolitik gelişmeler bu yapı üzerinden ek riskler doğurmaktadır.

Bu nedenle; tarımsal üretim, girdi maliyetleri ve gıda fiyatları arasındaki ilişkinin ve bu süreçte alınan önlemlerin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- GÜBRETAS’ın İran’daki iştiraki olan Razi Petrokimya tesisinden Türkiye’ye sağlanan gübre ve ara ürün tedarik miktarı son üç yıl itibarıyla ne kadardır?
- 2- Bu tedarikin Türkiye’nin toplam gübre arzı içindeki payı yüzde kaçtır?
- 3- İsrail-İran savaşı nedeniyle söz konusu tesisten Türkiye’ye yönelik tedarikte azalma veya kesinti yaşanmış mıdır? Yaşandıysa miktarı nedir?
- 4- Gübre fiyatlarında son üç ayda meydana gelen artış oranı nedir?
- 5- Gübre, mazot ve enerji maliyetlerindeki artışın 2026 üretim sezonunda tarımsal üretim maliyetlerine etkisi ürün bazında yüzde kaç olarak öngörülmektedir?
- 6- Bu maliyet artışlarının, çiftçilerin ekim alanları ve üretim miktarları üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın bir öngörüsü var mıdır?

- 7- Tarımsal üretim maliyetlerindeki artışın gıda fiyatlarına yansıma oranı (maliyet geçişkenliği) Bakanlığınızca yüzde kaç olarak hesaplanmaktadır?
- 8- Son dönemde temel gıda ürünlerinde yaşanan fiyat artışlarının ne kadarı girdi maliyetlerinden ne kadarı diğer unsurlardan kaynaklanmaktadır?
- 9- Artan maliyetlerin üretimi azaltmasını önlemek amacıyla çiftçilere yönelik ek gübre, mazot veya enerji desteği verilmesi planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa tutarı nedir?
- 10-Gıda fiyatlarındaki artışı sınırlamak amacıyla Bakanlığınız tarafından alınan somut ve ölçülebilir önlemler nelerdir? Bu önlemlerin fiyatlar üzerindeki etkisi nasıl izlenmektedir?